

NEWSLETTER 5

του *Jim Soulsby*, Μάιος 2013, jim.soulsby@btinternet.com

Ένας από τους στόχους του δικτύου ForAge είναι η διερεύνηση και ανάπτυξη διαλόγου πάνω σε θέματα που εμείς αλλά και άλλοι εταίροι θεωρούμε σημαντικά.

Τον πρώτο χρόνο του προγράμματος, μέρος της δουλειάς μας ήταν να καθορίσουμε τρία ζητήματα για περαιτέρω συζήτηση. Καταλήξαμε στα θέματα αυτά που ακολουθούν, μετά από ανταλλαγή απόψεων και συζήτηση μεταξύ όλων των εταίρων κατά την πρώτη μας ευρωπαϊκή συμβουλευτική συνάντηση στην Κύπρο τον Οκτώβριο του 2012.

Τα θέματα που εξετάστηκαν, οι απόψεις που εκφράστηκαν αλλά και όποιες απορίες έμειναν αναπάντητες, εμφανίζονται στη συνέχεια. Ο διάλογος σχετικά με τα θέματα αυτά θα συνεχιστεί για άλλους δύο μήνες μέσω της ιστοσελίδας μας και σας καλούμε να συμμετάσχετε. Στη συνέχεια, θα συντάξουμε μία σύνοψη των συζητήσεων και θα αναπτύξουμε νέους διαλόγους.

www.foragenetwork.eu

Εμπλέκοντας φορείς στη μάθηση ενηλίκων προχωρημένης ηλικίας

- Τα κονδύλια που προορίζονται για την εκπαίδευση συρρικνώνονται σε όλη την Ευρώπη – για όλους τους ενηλίκους, όχι μόνο τους μεγαλύτερους σε ηλικία. Όταν δεν υπάρχουν κονδύλια, τέτοιες υπηρεσίες παρέχονται συχνά από διάφορους φορείς, αλλά τα προγράμματα αυτά είναι συνήθως μικρής διάρκειας και περιορισμένα στην αντίληψη αυτών που προσφέρουν τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες.

- Η μάθηση για τα άτομα τρίτης ηλικίας αποτελεί ευθύνη για ένα ευρύ φάσμα φορέων, όχι μόνο από το χώρο της εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα αυτό Grundtvig, τονίζει μεταξύ άλλων,

ότι η μάθηση στην τρίτη ηλικία ενδέχεται να υποστηρίζεται από ένα ευρύ φάσμα φορέων, αλλά δεν υπάρχουν ενδείξεις για συνεργασία μεταξύ των φορέων αυτών.

- Πρέπει να γίνεται διαρκής αναφορά στα πολλαπλά οφέλη της μάθησης στην τρίτη ηλικία, όχι μόνο σε ατομικό επίπεδο, αλλά και για όλους τους τομείς της κοινωνίας. Τα οφέλη αυτά είναι οικονομικά, κοινωνικά και αφορούν την υγεία, την οικογένεια και την κοινότητα του ατόμου. Έρευνες δείχνουν μία αυξανόμενη ανάγκη να γίνεται αποτελεσματικότερη διάδοση των οφελών που αποκομίζουν οι ηλικιωμένοι από τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, όπως οι ίδιοι τα αντιλαμβάνονται και τα καταθέτουν.

Θέματα ισότητας των φύλων: μάθηση για άνδρες και γυναίκες

- Αν η μάθηση ήταν προσανατολισμένη στις προσωπικές ανάγκες του εκπαιδευμένου, δε θα υπήρχε τόσο επιτακτική ανάγκη να εξεταστούν τα θέματα ισότητας των φύλων. Οι προσωπικές αυτές ανάγκες πρέπει να αντικατοπτρίζουν και πολιτιστικές, εθνικές, ταξικές, φυλετικές πτυχές όπως και εμπειρίες από τα πρώτα χρόνια του σχολείου (αν η φοίτηση ήταν επιτυχής ή ατυχής, αν υπήρχε διάκριση μεταξύ των δύο φύλων, σε ποια ηλικία εγκατέλειψαν το σχολείο, αν αργότερα τους προσφέρθηκαν άλλες ευκαιρίες κλπ).

- Οι αλλαγές στη δομή των κοινοτήτων σε όλη την Ευρώπη έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία χώρων κοινωνικής συνεύρεσης μεταξύ ανδρών της εργατικής τάξης.

- Όταν δημιουργούνται ευκαιρίες εκπαίδευσης ομάδων-στόχων συγκεκριμένου φύλου, πρέπει να έχουν ως βάση τους τα μέρη όπου οι άνδρες και οι γυναίκες συνηθίζουν να συγκεντρώνονται (όπως στην περίπτωση της

NEWSLETTER 5

του Jim Soulsby, Μάιος 2013, jim.soulsby@btinternet.com

Ελλάδας, σε καφεενεία, ΚΑΠΗ, γυναικίους συνεταιρισμούς κλπ.) Παρ' όλα αυτά, οι ευκαιρίες αυτές πρέπει να θεωρηθούν μόνο ως πρώτα βήματα στην ενθάρρυνση (και όχι στον εξαναγκασμό) των ηλικιωμένων για συμμετοχή και σε εκπαιδευτικές παρεμβάσεις άλλου τύπου και σε άλλα μέρη, και να μη συμμετέχουν μόνο σε τοπικές δραστηριότητες.

Δίνοντας «φωνή» στους ηλικιωμένους μέσα από τη μάθηση

- Τα άτομα τρίτης ηλικίας εμπλέκονται σε διαδικασίες μάθησης για πολλούς λόγους. Κάποιοι επειδή ανέκαθεν συμμετείχαν σε τέτοιες δραστηριότητες, άλλοι για προσωπικούς λόγους, αλλαγών στη ζωή τους, όπως η επιδείνωση της υγείας τους, η συνταξιοδότηση, κλπ. Άλλοι, εξαιτίας κοινωνικών ή πολιτικών αλλαγών στο περιβάλλον τους.

- Υπάρχουν σημαντικές μαρτυρίες μεγαλύτερων σε ηλικία εκπαιδευομένων, σχετικά με τις αλλαγές που έχει επιφέρει η συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα, όσον αφορά την αυτοπεποίθησή τους, την ικανότητά τους στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στην πληροφόρηση.

- Έρευνες έδειξαν ότι η εμπλοκή σε διαδικασίες μάθησης (σε όλες τις ηλικίες και όλα τα στάδια της ζωής) μπορούν να επιφέρουν θετικά συναισθήματα που αντανακλούν ένα υψηλό επίπεδο διαβίωσης και καλής υγείας.

- Πολλές από τις ευκαιρίες για εκπαίδευση που προσφέρονται σήμερα σε άτομα τρίτης ηλικίας πλαισιώνονται από εκπαιδευτές και άλλους επαγγελματίες που έχουν την τάση να προσεγγίζουν την εκπαίδευση από τη δική τους πλευρά, χωρίς να κατανοούν απαραίτητα τις ανάγκες του ηλικιωμένου εκπαιδευομένου, το

στάδιο της ζωής στο οποίο βρίσκεται και τις προοπτικές που έχει.

- Έχουν πραγματοποιηθεί πολλές έρευνες σχετικά με τις ανάγκες, τις προσδοκίες, την επιτυχία και την πορεία ηλικιωμένων εκπαιδευομένων, αλλά δεν μας δίνουν απαραίτητα μία οπτική για τις ανάγκες των «μη συμμετεχόντων» που υπερτερούν αριθμητικά κατά πολύ αυτών που συμμετέχουν.

- Οποιαδήποτε προσφορά για μάθηση πρέπει να συνάδει με τις ανάγκες του ατόμου, πολλές εκ των οποίων μπορεί να σχετίζονται με την ηλικία και το στάδιο ζωής στο οποίο βρίσκεται.

- Υπάρχουν ισχυρά κινήματα προς την ενδυνάμωση των ατόμων τρίτης ηλικίας και την ενθάρρυνσή τους για υγιεινή διαβίωση, αλλά συνήθως δεν κάνουν χρήση της δύναμης της εκπαίδευσης και την προοπτικής της να βοηθήσει τους ηλικιωμένους να διαχειριστούν τη ζωή τους και να δημιουργήσουν τους δικούς τους μηχανισμούς ενδυνάμωσης, όσον αφορά τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουν ή τον ορισμό που θα δώσουν οι ίδιοι στην έννοια του «ευ γηράσκειν».

- Η εκπαίδευση και η μάθηση στην τρίτη ηλικία πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις άλλες πτυχές της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής, οι οποίες στοχεύουν στη δημιουργία μιας πολύ πιο θετικής και παραγωγικής κοινωνίας, όπου τα ηλικιωμένα άτομα θα αισθάνονται ότι τα υπολογίζουν και τα εκτιμούν.

Σας καλούμε να λάβετε μέρος στις συζητήσεις μας. Αν αισθάνεστε ότι υπάρχουν άλλα, εξίσου ή και πιο σημαντικά θέματα προς συζήτηση, παρακαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας μέσω της ιστοσελίδας μας www.foragenetwork.eu